

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

ІЛЮСТРОВАНИЙ
ПОПУЛЯРНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

РІК IV.

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“

ЛЬВІВ, 1931.

З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.

ЗМІСТ:

1. Українське культурне життя.

Вол. Дорошенко: Українські переклади Робінзона Крузо	Стор.
B. K.: Без рідного трунту. Світлій памяті П. I. Холодного (з портретом)	37
Скульптор Сергій Литвиненко (1 образок)	67
Ю. Магалевський: Петро Холодний (2 образки)	110
Д. Скитський: Біблійний Схід у творах Лесі Українки	129
С. Русова: Валерія О'Коннор-Білінська (з портретом)	143
Ст. Сирополко: Співець Запорожжя. З нагоди 10-ліття з дня смерти А. Кащенка (з портретом)	161
Д. Скитський: Поезія волинського Полісся в Лесі Українки	193
Вол. Дорошенко: Юхим Січинський. З нагоди 50-ліття наукової діяльності (з портретом)	264
Ю. Магалевський: Перші образи Петра Холодного (4 образи)	265
В. Дорошенко: Василь Стефаник. З нагоди 60-ліття уродин (з портретом)	314
С. Перський: На стійці. До ювілею д-ра І. Брика (з портретом)	353

2. Українська історія, земля і побут.

Iv. Пащкевич: У наших горах (9 образків)	27
I. K.: Проходи по старім Львові. Княжий город (6 образків)	41
I. K.: Високий Замок (3 образки)	65
M. Дужий: На світанку історії белзької землі. З при- воду 900-літнього її ювілею (з мапою)	97
I. K.: Львівський Ринок (16 образків)	104, 131
I. K.: Руська вулиця у Львові (11 образків)	174
I. K.: Церков Успення у Львові (1 образок)	214
I. K.: Середмістя у Львові (3 образки)	225
I. K.: Довкола середмістя Львова (2 образки)	271
Я. Пастернак: Княжий Звенигород в доісторичній та раннє-історичній добі (7 образків)	276
O. Цинкаловський: Оселя з часу неоліту під м. Воло- димиром на Волині (4 образки)	280
I. K.: Від Високого Замку до Личакова (2 образки)	308
Я. Пастернак: З історії народної кераміки (8 обр.)	311
M. Голубець: Українське мистецтво (10 образків)	334
Ю. Магалевський: Консервація церков	348
I. K.: На Личакові (4 образки)	361
M. Андrusяк: Перші вибори в Галичині (1848 р.)	365

3. Українська мова.

M. Левицький: Місце української мови серед інших слов'янських мов	68
M. Левицький: Чи вбога ї груба наша мова?	98
M. Левицький: Наши голосівки	138
M. Левицький: Наши шелестівки	162
M. Левицький: Наши речівники	197
M. Левицький: Прикметники — Заіменники — Числів- ники	262
M. Левицький: Наше дієслово	291
M. Левицький: Прислівники. — Приіменники. — Злуч- ники	359

4. З культурного життя народів.

A. Корський: З історії невільництва в Бразилії (1 образок)	20
--	----

M. Б. Лепецкий: Робінзон Крузо й його острови Стор- (6 образків)	33
M. P.: Там, де ростуть коралі (5 образків)	59
H. Королева: Взуття (21 образок)	87
M. Островерха: Опера „Вільгельм Тель“ Дж. Россіні	121
Єнзен — О. Дучимінська: Селяни й звірятьа в Єгипті	154
Анатоль К.: Крізь дикий Курдистан (з мапою)	157
O. Терлецький: Гієратичне мистецтво в старинних і середньовічних часах (13 образків)	208
M. Лотошкий: Мурини в Америці	230
O. Терлецький: Бенедиктинська мистецька школа в Бойроні (8 образків)	236
M. Данилишин: Дещо про Аргентину (4 образки)	318
A. K.: Ті, що полюють на голови (1 образок)	342

5. На освітно-виховні теми.

H. K—а: „Дійснощаслива жінка сучасності“ (1 обр.)	46
M. Базник: Як творилося звання	172
Що спонукує людей купувати та читати книжки	256
M. Базник: Порадня про вибір заняття та її вага	269
H. Дорошенко: Як оживити бібліотеку	274
H. Дорошенко: Жива бібліотека	302
M. Базник: Як розвивалася порада у виборі звання	315
B. Левицький: Боротьба за діточку душу	346
M. Базник: Загальний перебіг поради вибору звання	371
M. Базник: Роля „Життя і Знання“ в освітній роботі	381

6. Сільське господарство.

T. Фотинюк: Гризуни — шкідники збіжжя (5 обр.)	23
B. Виноградник: Про молоко (9 образків)	79
B. Виноградник: Значення молока (2 образки)	101
B. Гонс — T. Сикора: Молоко та його своєрідні вла- стивості	167
P. Дубрівний: Трійливе зілля по наших сіножатях (5 образків)	183
Ю. K.: Хемія на услугах сільського господарства	251
E. Храпливий: Комбайн (9 образків)	267
M. Бардега: Дещо про городовину	284
B. Королів-Старий: Історія курки	328

7. Природні науки.

A. L.: Найгарячіші місця на землі (5 образків)	5
M. Боровський: Інтимне життя ростин і бджоли (8 образків)	7
G. Вагнер — M. Черкавський: Лотос і водяний оріх (1 образок)	26
A. Бергерт: Нищення блощиць (1 образок)	31
G. Вагнер — M. Черкавський: Індійське давун-дерево (3 образки)	55
Ю. Крохмалюк: Глина	74
B. Королів-Старий: Як утворюється яйце (3 образки)	76
G. Вагнер — M. Черкавський: Омелі (3 образки)	92
G. Вагнер — M. Черкавський: Хлібне дерево (1 обр.)	120
R. Леммель: Лявиhi (7 образків)	125
Як зимують ростини (3 образки)	135
G. Вагнер — M. Черкавський: Зблизька й здалека. I. Песня вишня; II. Баобаб (2 образки)	147
I. Вербяний: Про „мову“ бджіл (6 образків)	178
G. Вагнер — M. Черкавський: Красильна трава або бріч (крап) (1 образок)	192

Г. Вагнер — М. Черкаський: Цілюще хинне дерево Стор.	204
(1 образок)	
Л. Бачинський: Обережно з винищуванням шкідників-звірят! (1 образок)	220
Др. Блатний: Здоровля хатніх ростин (9 образків)	231
Я. Вечержик: Сила та матерія	234
Літаючі ящури (3 образки)	235
Г. Вагнер — М. Черкаський: Адамове яблуко або Мандрагора (2 образки)	244
О. Сковій мол.: Хитра Ная і зрадник Морок. Шоденна пригода з полуднево-африканських прайсів (2 образки)	283
Г. Вагнер — М. Черкаський: Медові пастки	286
Е. Жарський: Таємниці природи (7 образків)	295
Зачарований край (6 образків)	306
о. О. Фацієвич: Розсівання насіння (7 образків)	320
Г. Вагнер — М. Черкаський: Квіти - переселенці	333
I. Мельник: Бобри (6 образків)	368
Вагнер-Черкаський: Квіти-велетні на острові Суматрі (1 образок)	372

8. Фізика.

Л. Лясевич: Атмосферична електричність та її виладування (2 образки)	200
Фізика творить чарі в домашньому господарстві	286
Електрика в світовому промислі	377

9. Астрономія і метеорольгія.

Б. Лисянський: Перед завісою новітньої астрольгії (1 образок)	10
К. Гайєр: Сонце є життя світу (4 образки)	17
I. Раковський: Наш зоряний світ (7 образків)	111
I. Раковський: Природа наших зірок (8 образків)	168
I. Раковський: Теорія Канта й Ляпляса (9 образків)	216
I. Раковський: Найновіші погляди про утворення світу (7 образків)	246
Анатоль К.: Наука про погоду (3 образки)	281

10. Медицина і гигієна.

Д. Б.: Затроєння грибами (3 образки)	12
A. Шнейерт: Чи споживаємо досить вітамінів (7 обр.)	30
A. Кор—ський: Бразилійські хороби (6 образків)	56
Ю. Крохмалюк: Хемія на услугах народного здоров'я	118
I. Фенцмер: Небезпечний галапас (8 образків)	221
Ф. Кан — I. Вербяний: Нові думки про сон	240
Нашо треба провірювати хату	340
Г. Деккер: Звідкіля береться гній у рані	373

11. З царини техніки.

Ю. Крохмалюк: Хто є винахідником?	30
Б. Лисянський: З історії парової машини (12 образків)	48
C. Пастернак: Вибухи на копальнях (2 образки)	119
Анатоль К.: У світі автоматів (4 образки)	123
Важкий винахід у залізничній техніці (1 образок)	128
Ю. Крохмалюк: Мистецтво й техніка (6 образків)	152
M. Савчук: Світляна „пищуча“ реклама (4 образки)	159
Пляшкова машина (3 образки)	164
Б. Л.: Теплові централі	229
Анатоль К.: Шкло і його виріб	253
Шпигунська таємниця й боротьба за неї (7 образків)	325
Здійснені віщування (2 образки)	375
Виробництво пудру (2 образки)	376
Штучний дощ (1 образок)	378

12. Летунство.

B. K.: Над трупом повітряного велетня (2 образки)	93
Нові засоби безпечності на літаках (3 образки)	140
16.000 метрів над землею. Лет проф. Пікара (5 обр.)	289
Ю. Крохмалюк: Юнкерс Г 38 (4 образки)	300
A. Ластовецький: Нові уліпшення в повітряній комунікації (2 образки)	317
Анатоль К.: Бальони. Побрратими літаків і повітрові плавів (6 образків)	344

13. Фільм.

Ю. Дорош: Звукова фільма та її карієра (1 образок)	114
Ю. Дорош: Фільмова авангарда (1 образок)	195

14. Руханка й спорт. Стор.	13
E. Жарський: Лещетарський спорт (8 образків)	62
E. Жарський: Як зробити самому лещета (17 обр.)	83
E. Жарський: Копаний мяч на наші села! (6 обр.)	85
V. M.: Модерний суворен „копаний мяч“	148
E. Жарський: Собги (7 образків)	331
E. Ж.: Джію-джітсу. Мистецтво самооборони (5 обр.)	354

15. Археольгія і палеонтольгія.

B. Єгипетські мумії (13 образків)	71
Я. Пастернак: Вікінги (6 образків)	108
Я. Пастернак: З геттітської ставорини (6 образків)	181
I. Борковський: Історія та культура етрусків (20 обр.)	187
Я. Пастернак: Кельти в Галичині (5 образків)	206
Я. П.: Нові археольгічні розкопки в Сирії (7 обр.)	322
Останки помосту Азія—Америка (4 образки)	341
Як Шамполіон мол. вичитав єгипетські ієрогліфи (11 образків)	354

16. Наукові подорожі.

Літаком до південного бігуна. З англійських джерел (8 образків)	1
Iv. Галущинський: Вправа Андре до північного бігуна (7 образків)	257

17. Бібліографія.

Книга Знання	352
Ст. Сірополко: Видавництво „Самообсліві“	378
Книга Знання — Українська Загальна Енциклопедія	380

18. Всячина.

a) Винаходи:

Патент на черевики з центральним огріванням	9
Нешкідливі бомби	82
Добра хапка на миши (3 образком)	95
Дірка в пачці сірників (2 образки)	160
Зручна пилка (3 образком)	191
Моторові санки	205
Шкла на око	215
Дороги з цегли; Виріб штучного леду	220
Газові кулі для поліції; Механічний віз	224
Олій з камяного вугілля	255
Тривкі фотографічні фільми	288
Автомати, які говорять	330
Вічний сірник	343
Перші летунські бомби (3 образком)	352
Памятник першому винахідникові самоходу	378

b) Астрономія:

Арізонський метеор	110
Планета Ерос	316
Найбільший фотоапарат	319
Нові дзеркальні телескопи	330
Де ум не дописує!	339
Картина майбутнього	371

c) Сільське господарство:

Пересаджування дерев; Літаки на услугах с.-господарства	32
Жниварки - молотілки	61
Жнива в світі	96
Папір у городництві (2 образки)	186
Нова сільсько-господарська машина (3 образком)	207

d) Медицина й гигієна:

„Віт - Гормони“, препарати для відмолоджування	29
Шляхотні металі в людському тілі	96
Краски а хорі нервово	107
Голодівка жінок і струнка стать	122
Кошмарні числа	146
Ревматизм і сухоти	228
Інститут для боротьби з раком; Геній — аномальна людина; Діти й харч; Як заживати рициновий олій	256
Кофеїна в табличці шоколяди	313
Штучна гарячка	333
Отруйна мряка	340

	Стор.	Стор.
Шкіра людини	347	255
Нешкідлива кава; Нюхання через кров	367	
Дивна ростина	372	
г) Природні науки:		
І в нафті можна жити (С. П.)	96	288
Розуміння часу у бджіл	107	299
Досліди над рибами	122	305
Гума	245	358
Таємниця хрущиків, що світять	254	364
300-літня черепаха	270	370
Хрущики гризуть металі	279	380
Орхідеї	285	
Бактерії камяного вугілля	339	
З історії алюмінію	360	9
Мотилі висилають невідомі проміні	364	107
Осіння краска листя	370	166
Дивна ростина	372	
д) Фізика й хемія:		
Хмародери, обслуговувані електрикою	54	
Ювілей тепломіру	95	
Музей ім. Рентгена	186	
Кількість телефонів у світі; 150-ліття електрики	196	
Тіло людини як акумулятор	313	
Сила спаду води	316	
Вежа Ліндберга	347	
Суперечність у хемічній промисловості	352	
е) Радіотехніка:		
Голосники на пароплавах	29	
Радіо й погода	109	
ж) З техніки:		
Новий засіб пересування (з образком)	32	
Матеріали на одіж зо шкіри	54	
Сімдесятодин поверховий хмародер за 33 тижні (С. П.)	100	
Найбільший гараж	166	
Найбільший летунський майдан світу	173	
Модель нового літака (з образком)	177	
Найвища на світі дорога для самоходів	192	
Автоматичні бензинові стації	205	
Гелікоптер	215	
Море й техніка	224	
Найбільша гребля	229	
Чим будемо опалювати в будуччині	245	
ж) На суспільні теми:		
Відпустки для коней	9	
Нова міжнародня мова	107	
Пляни транссагарської залізниці	166	
Як в Америці працюють підприємства	182	
Продукція цукру в цифрах	220	
Звірята на війні	288	
Пожива з дерева	350	
з) Ріжне:		
В справі одної містифікації	32	
Пішки довкола світу	78	
Так народжується новий острів (з образком)	96	
Опис „морського вужа“	107	
Самоходи на пустині	137	
Скарби на дні моря (5 образків)	141	
Атлантида (з образком)	151	
Штучне джерело (з образком)	192	
Найбільша й найменша книжка	239	
Математичний дивогляд	256	
Весела статистика	287	
Шведська полярна експедиція	339	
Сила моря (2 образки)	351	
Зуб часу в будівництві	352	
Вавилонська вежа	367	
Досліди Свен Гедіна	372	
Дезінфекція бібліотеки	380	
19. Загадки.		
Загадка	256	
Розвязка загадки	288	
20. Справлення похибок.		
Справлені похибки	22	